

REDAKCJA

Plac Katedralny № 4.

Adres Telegraficzny: WILNO.—KURJER.

Skrzynka pocztowa № 98. — Telefon № 129

Redaktor przyjmuje od 1 do 2 po południu.

WARUNKI PRENUMERATY

wraz z tygodnikiem „Życie Naszycie”

	Rocznice	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	250	—84
ZAGRANICĄ	14—	7—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odnośnienie do domu 10 kop. miesięcznie.
Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
Rękopisów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

Wydawnictwa rok piąty.

ADMINISTRACJA

Plac Katedralny № 4

Otwarta od 10 — 4 po połud.

W niedziele od 9—10½ rano.

Skrzynka pocztowa № 86 — Telefon № 129

CENY OGŁOSZEŃ

Nadruk za jeden wiersz garmonowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub.
Ogłoszenia na 1-iej stronie za jeden wiersz garmonowy lub jego miejsce 30 kop.
Reklamy za jeden wiersz garmonowy lub jego miejsce 30 kop.
Nakłady za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem 50 kop., po tekście 30 kop.
Ogłoszenia zwykłe za jeden wiersz petitu lub jego miejsce 15 kop.
Drobne ogłoszenia za jeden wiersz petitu 3 kop., najniżej 30 kop.

Za dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rub. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim.

Ogłoszenia przyjmuje się tylko do godz. 12 w południe

REDAKTOR WOJCIECH BARANOWSKI.

KIEROWNICZKA LITERACKA ELIZA ORZESZKOWA.

Numer pojedynczy

5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy

5 kop.

Przypominamy, że czas odnowić prenumeratę na drugie półrocze i kwartał III 1909 roku.

KONIAK SZUSTOWA

Teatr „EDEN”

UL. WIELKA № 45.

Teatr Polski. W środę 1 lipca 1909 r.

W OGRODZIE PO-BERNARDYŃSKIM.

„LIZYSTRATA”

operetka w 3 akt.

Jutro „Biedna dziewczyna”

OGRÓD BOTANICZNY.

Dyrekcja L. A. Szumana.

Telefon № 364. 2a

TEATR LETNI.

Lipcowy atrakcyjny program.

Masa nowości.

Nieustający koncert do 4 g. w nocy.

Dziś wielkie przedstawienie galowe.

Masa nowości

Od g. 2-jej pp. na pięknej werandzie obiad, podczas którego i wieczorem od 9—1 w nocy gra rumuńska orkiestra Stefanesco.

TEATR-CYRK.

Towarzystwo artystów ukraińskich pod reżyserją D. A. Hajdamaki i O. Z. Susłowa. W środę 1 lipca z udziałem art. E. F. Zarnickiej, D. A. Hajdamaki, L. J. Maiko i O. Z. Susłowa wystawiona będzie opera liryczna w 3 akt. „Natałka Poltawka” oraz wod. w 1-ym „Światła na wieżach”. ANONS: W czwartek 2-go lipca benefits L. J. Maiko po raz pierwszy żart w 3 akt. Wilanowej „Okazja z Martynem Koliadoju” i kom. w 4-ach akt. Kwitko Osnowa „Szeleńko denaszczik” oraz Divertissement.

Stowarzyszenie Rolnicze Kowieńskie

poleca maszyny żniwne Osborne'a

ŻNIWIARKI TYP 1908 r.

zupelnie nowej konstrukcji bez łańcucha, lekka, trwała, prosta w działaniu, dzięki czemu zaszczytnie wyróżniona na wszystkich konkursach w roku zeszłym.

SLYNNE KOSIARKI № 2.

CAŁOSTALOWE GRABIE z osiami na rolkowych łożyskach.

BRONY talerzowe i sprężynowe.

Cenniki wysyłamy na pierwsze żądanie.

SKŁADY:

w Kownie, Poniewieżu, Szawlach, Kiejdanach i Rakiszkach.

Dnia 11 lipca o g. 2-jej po południu w lokalu Kowieńskiego Towarzystwa Rolniczego (w Kownie) odbędzie się organizacyjne Zebranie nowo-utworzonego

Kowieńskiego Towarzystwa Stacji doświadczalnej.

Rada Kowieńskiego Towarzystwa Rolniczego zaprasza wszystkich, którzy by się chcieli zapisać na listę członków Towarzystwa Stacji doświadczalnej, o przybycie na organizacyjne zebranie w dniu 11 lipca na godz. 2 pp. do Kowna dla wzięcia udziału w pomienionem zebraniu.

Program zajęć: Wybory Zarządu i Komisji Rewizyjnej, obiór miejsca na stację i sprawozdanie ze stanu kasy.

Sanatorium dla chorób wewnętrznych pod kierownictwem

Doc. Dr. M. FRANKO

wraz z Zakładem fizyko-hydro-terapeutycznym pod kierownictwem

Dr. J. WOYTKOWSKIEGO

(dawny zakład KISELKI, w Lwowie ul. Kapiełna 8) leczenie dietetyczne, zabiegi wodolecznicze, kąpiele gazowe, elektryczne, światłowe, czysto-romowowe, parowe; masaże ręczne i aparaturowe, gimnastyka lecznicza (Zander) Telefon 932. 4—2—288a

DO SPRZEDANIA MAJĄTEK

„Wodokły”

(patrz „Potop” H. Sienkiewicza), ziemie ogółem 206 deiar, cena 125 rb. deiar, przy o sobistym porożumieniu się z nabywcą ewentualnie ustępstwo. Zgłaszając się listownie: Moskwa, Taganka, Durnoj zaułek d. № 23. A. Rodziewicz, albo: gub. Kowieńska powiat Poniewieński, poczta Kraków, Dobrowiejska, W-mosie Mostowskiemu; osobliście — sk. Kol. Lit.-Rumuński, Bełajagola, Dobrowiejska, u pa- na Mostowskiego. 2883

S. P. R.

ALEKSANDER SKIRMUNT

urodzony 6 (18) stycznia 1830 roku, po krótkich cierpieniach zasnął w Panu 26 czerwca (9 lipca) w Porzezu.

Złożenie zwłok w grobach rodzinnych w Molodowie odbędzie się 1 (14) lipca o godz. 11 rano.

W głębokim smutku pozostali: żona, synowie, córki i rodzina zapraszają na ten smutny obrządek krewnych, przyjaciół i życzliwych.

289a

Obrazy artystyczne:

Hrabina de Mercero, podług romansu Dumasa. — Miłość poety, sztuka, wykonana przez słynnych artystów paryskich. Zdjęcia w naturalnych kolorach. Liczne nowości. 5—1—282a

Zmiana lokalu

Lecznica dla ciężarnych i spodziewających się połogu.

Akusz. E. Wysockiej-Gringhaus, przeniesiona została z ul. Portowej na prospekt Św. Jerzego, 2-jej zaułek 3-to Jerski, dom № 4, Mackiewicz. Lecznica zarządza lekarz-akusz. Stalo Łotka. 90—69—377a

„WILNIANKI” № 7 wyszedł

z księgarni i kioskach. Numer pojedynczy 15 kop. Redakcja: Wileńska 3 m. 2. 2367

Dr. Bolesław Klecki

Asystent szpitala Dzieciątka Jezus. ORDYNUJE W WARSZAWIE, Wileńska 11 m. 3, choroby wewnętrzne. 2—2—2340

W roku bieżącym na lato nie wyjeżdżam i Lecznicy mojej nie zamykam

Dr. Dembowski.

Sprawy galicyjskie.

(Od własnego koresp. „Kur. Litewskiego”).

Lwów, d. 10 lipca.

Kazimierz hr. Badiński — Koropeja wyborcza. — Skandal b. ministra.

Jako człowiek prywatny, daleki od zgiełku walk politycznych, zgasił mąż, którego przeznaczeniem było stać do śmierci na świeczniku i hennianie w służbie publicznej. Nietylko w naszym społeczeństwie, ale w całej monarchji habsburskiej Kazimierz hr. Badiński należał niewątpliwie do najzdolniejszych i najenergiejniejszych polityków. Ten nadmiar energii, siła, pewność siebie, wytrącały go z właściwej drogi. Urodzony w r. 1846 w Surochowie (pow. Jarosławskim Galicji), zaprawiany był od wczesnej młodości do działalności społecznej przez ojca, Władysława hr. Badińskiego, członka parlamentu, Sejmu i Wydziału Krajowego. Wykształcenie średnie odebrał s. p. Kazimierz w domu, pod kierunkiem znanego powieściopisarza, Jana Zachariasiewicza. Ukończywszy następnie wydział prawny w szkole Jagiellońskiej, urzędował czas jakiś w Wiedniu, w ministerjum spraw wewnętrznych; stąd przeniesiony został do Żółkwi na stanowisko starosty. Potem taki sam urząd pełnił w Rzeszowie, aż wreszcie osiadł w Krakowie, jako delegat namiestnictwa.

Urząd ten jednak, nie nastroczając szerszego pola działalności, nie zadawał Badińskiego. Porzucił więc stanowisko delegata w r. 1885 i przy pomocy redaktora „Czasu”, Stanisława Koźmiana, zdobył mandat poselski na Sejm z kurji wielkiej włościańskiej. Zaś w trzy lata później, po ustąpieniu Filipa Zaleskiego, mianowany został namiestnikiem Galicji.

Na tej dopiero placówce ujawnił Kazimierz Badiński swe wyjątkowe zdolności i niesłychaną sprężystość. Uporządkował sprawy krajowe, zaprowadził ład w urzędach, a poza-tem popierał za wszystkich sił rozwój przemysłu. Popularności jednak nie zdobył. Rządzący „żelaznej ręki” przyczyniali mu wielu przeciwników, a toli władza centralna oceniła należytą niepopolną indywidualność namiestnika.

Gdy w październiku 1895 r. padł gabinet Kilmanssegga, Badińskiego za-

wiezano do Wiednia i polecono mu utworzyć nowe ministerjum. Podjął się tego zadania; a postanowiwszy oprócz rządu Austrii na żywiołach słowiańskich, przystąpił do regulacji kwestji językowej w Czechach. Wydał więc Badiński słynne dotąd „rozporządzenia językowe”. Wydał je, nie oglądając się na parlament, z gestem dyktatora. Ale warunki nie usprawiedliwiali takiego kroku. Odpowiedzią na ów gest dyktatorski, porównywany z zamachem stanu, była pierwsza obstrukcja w parlamencie wiedeńskim. Przeciwni premierowi odpowiedzieli nie tylko niemcy, ale i stronni twa demokratyczne. Uznając słusność rozporządzeń, nie mogli one zgodzić się na sposób ich wydania, który mógł się stać precedensem dla lekceważenia przez rząd konstytucji.

Badiński zamknął sesję. Sądził, że rozwichrzone namiętności jakoś dadzą się uspokoić. Pomylił się jednak. Z chwilą otwarcia na nowo parlamentu burza wzmożła się jeszcze, w Izbie rozpoczęły się bójkę, czego nigdy przedtem nie bywało. Wówczas to prezes ministrów wpadł na niesześciśliwą myśl zawezwania do parlamentu wojska. Opozycyjnych posłów wyniosiono na ulicę, a wtedy przeciw Badińskiemu właśnie ruszyła ulica. Pod wrażeniem manifestacji, docierających aż do bram Burgu, Franciszek Józef zawezwał premiera i rzekł doń kwaśno:

— Cóż to, panie hrabio? Robisz mi rewolucję w Wiedniu.

Badiński upadł. Choć z Wiednia wyjechał niemal ukradkiem, bo rozszkodzony tłum groził mu zemstą, powrót jego do kraju zamienił się w istny pochód tryumfalny. Delegacja 250 najwybitniejszych obywateli Galicji wystąpiła pod wodzą ks. Sapiehy i złożyła mu uroczyste pozdrowienie, tudzież wyraz zaufania publicznego.

Hoid ten był bardzo znamienity. Stał się on dosadnym wyrazem różnicy, dzielącej rządy galicyjskie od rządów austriackich. Siła władza mogła i nieraz pożądana w pierwszej, okazała się niewykonalną w drugiej. Badiński nie rozstrzygnął, że konstytucja, darowana Galicji, przez ludność prowincji zachodnich była zdobyta. Tamtejszy tłum nie tylko odebrał jej sobie, ale nawet ograniczyć nie pozwolił. Należy więc stosować w prowincjach tych odmienne metody postępowania.

Choć Badiński popełnił błąd, jednak nawet przeciwnicy odmówili mu nie mogą wybitnego talentu. Pozostawił on też po sobie ślad trwały, mianowicie reformę wyborczą z r. 1896, która stanowiła przełomowy stopień do wprowadzonego niedawno głosowania powszechnego.

Po głosowaniu tem niektórzy spodziewali się zmian radykalnych w naszych stosunkach. Dziś jednak widzimy, że życie nie daje się reformować ustawami papierowymi. Zdaniem zwolenników demokracji, ciżby, ustać miała korupcja wyborcza. Tymczasem byliśmy obecnie świadkami zajścia, dowodzącego, iż dawno dobro czasy pogrzebane nie zostały. Dotyczy to wyborów ścisłych w Samborze, gdzie niespodzianie zwyciężył Doboszyński hr. Skarbek, kandydat Narodowej. Ciekawa była przeto machinacja, do jakiej uciekli się wszechpolacy. Wiadomo, że w pierwszym głosowaniu ponieśli oni klęskę. Zwyciężył Doboszyński. Wówczas to hr. Skarbek zwrócił się do szczęśliwego rywala i oświadczył, iż dalej z nim walczyć nie będzie. Kandydatura cofa. Doboszyński, pewien mandatu, jako jedyny kandydat, zaniechał już wszelkiej agitacji, gdy raptem, po paru dniach, ukazuje się w „Słowie Polskim” wiadomość, iż stronni twa N. D. rezygnacji hr. Skarbka nie przyjmują.

I rzeczywiście, podczas gdy Doboszyński spokojnie próżnował, agita-

torzy wszechpolscy uwijali się wśród wyborców i tego czapka, owego papka jednali.

Odeżyła znów kłębasa wyborcza i — N. Demokracja odniosła tryumf. Najcenniejsze w tem jest to, iż po wyborach „Słowo Polskie” ogłosiło, że nareszcie głosowanie odbyło się uczciwie, bez przekupstwa i oszustw.

Do przewrotności wszechpolaków jużśmy przywykli. Przykrą jednak niespodziankę sprawił nam b. minister Abrahamowicz. Oto w „Gaz. Codzienną” ukazał się szereg listów, kompromitujących Koło Polskie i szkalujących stosunki, panujące wśród naszej reprezentacji wiedeńskiej. Listy te nosiły podpis p. Dawida Abrahamowicza. Gdy opinia publiczna poczęła na nie reagować, wyrażając autorowi oburzenie, b. minister wyparł się autorstwa, zarzucając redakcji gazetki fałszerstwo.

Okazało się jednak, że listy pisane były istotnie przez p. Abrahamowicza, który je zaadresował do jednego z właścicieli pisma, ks. Gozdzowskiego. Celem udowodnienia prawdy, „Gaz. Codzienna” zarządziła nawet odbiór rękopisu i rozesała ją prenumeratom.

Takiego skandalu jeszcześmy dotąd nie mieli. Czyżym tym p. Abrahamowicz nie dowiódł zaprawdę politycznej rozważli.

J. S.

NASTRÓJ SPOŁECZEŃSTWA ROSYJSKIEGO.

Sądząc z obrad w III-iej Dumie, zdawałoby się, iż społeczeństwo rosyjskie w olbrzymiej większości holduje oportunizmowi i wsteczni twa. Wrażeniu temu przeczy jednak rezultat odbywających się właśnie wyborów do ziemstw w środkowej Rosji.

Wybory te wypadają niepomysłnie szarowo dla prawicy, jak dla „październikowców”, dając zwycięstwo żywoletom lewicowym. W gub. moskiewskiej włościanie wybrali do ziemstw przedstawicieli opozycji, a w jednym z powiatów nawet — socjal-demokratów; w gub. wieniekiej ze wszystkich powiatów przeszli postępowcy: nawet Besarabia — owa twierdza czarnej sotni, która wyszła do Izby Pańskich wczoraj, nadto, Krupeńskie, a ongi dała Kruszwana, nawet i ta gubernja staje się dostępną wpływom bardziej radykalnym; podczas ostatnich wyborów do ziemstw powiatu kiszyniowskiego, poseł Siadno, widząc, że kandydaci reakcyjni jeden za drugim przepadają, zmuszony był cofnąć swą kandydaturę.

Takie wyniki wyborów w ziemstwach posiadają ważne symptomatyczne znaczenie, gdyż ziemstwa w czasach ostatnich odgrywały zawsze rolę barometru nastroju politycznego w Rosji.

Obecny wynik wyborów adaje się też świadczyć o wzmożeniu pośród ziemianstwa rosyjskiego prądów konstytucyjnych.

Elektrownia miejska.

Od lat już sześciu przeszło alegoryczna figura kamienna, umieszczona na szczycie okazałego gmachu elektrowni miejskiej za Wilją, cieszy oczy wilnian i porusza sądy publiczne, bądź przychylnie, bądź też ostro krytykując.

I ci i owi — jak zwykle — mają spór racji. Mają więc znaczną dążność słusznosci ci, którzy dowodzą, że elektrownia miejska w mieście, jak Wilno, pozbawionem uczciwej wody, kanalizacji i wielu innych urządzeń, zdrowie i wygodę mieszkańcom za-

pewniających — jest zbyt kłęb, a w każdym razie, jest przedsięwzięciem oonajmniej przedwczesnem. Ma też trochę słusznosci i ci, którzy oburają się na to, że dotąd elektrownia głównie obsługuwała śródmieście, dzielnicę najzamożniejszą, pozostawiając w zupełnem zaniedbaniu dość szeroko rozciągające się kresy miasta.

Tym ostatnim jednak można odpowiedzieć: 1) że z istniejącego dobrego oświetlenia śródmieścia, korzystają również i mieszkańcy kresów, w stałej styczności z miastem pozostający i 2) że należało i jedynie można było zacząć od śródmieścia a następnie i stopniowo posuwać się ku kresom, a w żadnym razie — odwrotnie. Naogół można by na ten temat wiele jeszcze napisać i więcej jeszcze zdań różnorodnych ustyszc.

Namiat nie może być dwóch zdań w sprawie, czy elektrownia miejska jest przedsięwzięciem do- brem pod względem materialnym czyli — innemi słowy — czy się opłaca. Ściśle sprawozdania z ubiegłych lat, sześciu przekonywają niechybnie: 1) że popyt na energję elektryczną i dla oświetlenia i jako motoru dla drobniejszych przedsięwzięć stale wzrasta, a tem samem elektrownia ma egzystencję zapewniają; 2) że urządzenie pierwotne i dalsza eksploatacja elektrowni, są całkiem odpowiednie i celowe i 3) że elektrownia zapewnia miastu nie tylko zwrot kosztów wykładanych, lecz i zysk nie do pogardzenia.

Powyższe względy zapewniają naszej elektrowni miejskiej poważny i trwały grunt pod nogami. Po za tem ta pozycja jeszcze się zna- komicie poprawia wobec dwignienia przez miasto całego szeregu nowych a większych przedsięwzięć. Elektrownia śród nich nie może być pominięta, owszem sama przemawia za sobą, budząc zaufanie zarówno śród radnych, jak i ogółu mieszkańców miasta swą nienaganną a korystną pracą dotychczasową.

Elektrownia tedy miejska ma być znakomicie rozszerzoną wobec nowych zadań, od niej oczekiwanych, wobec nowego, a stalego i bardzo poważnego popytu na wydajność energii elektrycznej. Tym nowym a największym konsumentem siły motorowej ma być miejski tramwaj elektryczny, który sam jeden będzie płacił rocznie 99,036 rb. elektrowni miejskiej.

Lecz i oprócz tramwaju, są już stwierdzone bardzo poważne żądania energii elektrycznej na światło i jako motor, ze strony mieszkańców miasta. Obok tego zaś postanowiono zrobić poważny krok w celu rozszerzenia sieci lamp łukowych dla oświetlenia nowych ulic miasta, tudzież zwiększyć linję przewodników elektryczności w różne strony miasta.

Dotychczasowa siła wytwórcza elektrowni wynosi 900 kilowatów, czyli pr. 1,220 koni. Dla sprostanania tak znakomicie zwiększonym wymaganiom, w przyszłości należy tę siłę podnieść do 1,900 kilowatów (około 2,500 koni).

Projekt, dość ściśle opracowany przez inżynierję miejską, zakreśla dwie drogi do zdobycia tej niezbędnej siły dla elektrowni miejskiej: 1) przez ustawienie na stacji głównej dwóch nowych dużych maszyn o sile 750 i 550 koni i 2) przez urządzenie turbiny wodnej w wylotu specjalnego kanału podziemnego nad Wilanką, wprost ogrodu Bernardyńskiego na prawym jej brzegu.

Koszt obu tych robót wyniesie 273,000 rb. + 141,000 rb. czyli razem 414,000 rb. Nie będą tu wadawał w przytaczaniu poszczególnych, a zbyt fachowych obliczeń i wykazów, lecz wspomnę o tym kanale podziemnym, który ma być specjalnie wykopany dla uruchomienia wodnej turbiny.

O projekcie kanału tego, powzię- tym przez inżynierję WL. Mallnow-

Nowościotrzymala i poleca księgarnia „Kultura”
Wilno, Dominikańska 14.**Gdzie się znajduje****MYDŁO „KIL”****F. I. Charozenko**

w Sewastopolu.

tam ciało zdrowe, tam na-
skórek — jak oksmit, tam
włosy — jak jedwab.**Sprzedawca wszędzie.**Przedstawiciel na kraj Pół-
nocno-Zachodni:**SKŁAD APTECZNY „IRIS”****I. D. Wierszubiński**

Wilno, ul. Niemiecka 19.

2-2-039a

OGÓLNIE DOSTĘPNY

OGNIO-**GASICIEL**do gaszenia pożaru, daje stru-
mią wody do 8 sążni, również
użyteczny do polewania ulic,
ogrodów, sadów i do de-
zynfekcji stożek, koszar
i t. d. Cena tylko**3 rb.**

Jedynie przedst. na całą Rosję

SKŁAD A. W. GAJEJEWA

Moskwa, W. Nikolska d. 10.

Adres dla telegi: „Moskwa, O-
gnetuszytel”. Prospekt i za-
świadczenia wysyłamy bezpla-
tnie. Zamówienia wysyła po
otrzymaniu zadatku w połowie
należności. 4 2 861a

Zupełnie wypiecia

(nie oszalania)

MUCHY I OWADY**TYLKO**

proszek

AURASTERINDo nabycia w większych skła-
dach aptekach i aptekach.Przedstawiciel na kraj północno-
zachodni**J. Weinberg, Wilno.**

20-13-547a

Z okazji do sprzedaniana warunkach dogodnych sklep
materiałów piśmieniowych i kolon-
jalnych. Dowiedzieć się można
w Biurze ogłoszeń Ch. B. Graca
i Syna, Wilno, Wielka 60.

3-3-872a

Skład Towarzystwa Rolniczego w Wilnie.

Celem ułatwienia w nabywaniu maszyn żniwnych:

Kosiarek Osborna**Żniwiarek Mac Cormicka****Wiążalek Mac Cormicka**ofiarowuję monterów **bezpłatnie**, za zwrotem
tylko kosztów podróży.Zaświadczenia rolników o wysokiej wartości po-
wyższych maszyn do okazania.

15-10-586a

Brak**Apetytu.****Haematogen D-ra Hommela**gorąco zalecany przez 5,000 profesorów i lekarzy zarówno
zagranicznych jak i krajowych, jest do nabycia we wszyst-
kich aptekach i składach aptecznych. Żądać tylko Haematogen D-ra Hommela i nie brać fał-
syfikatów. 2001aDr. I. Krauze w Petersburgu: „Zna moja żona używała Haematogen dr. Hom-
mela z doskonałym skutkiem; środek ten wzbudza apetyt, trawi się do-
brze, odświeża się przyjemnym smakiem i widocznie wywołuje polep-
szenie ogólnego stanu zdrowia, przyczem, obok innych symptomatów,
daje się zauważyć większą zdolność do pracy i zwiększenie się wagi ciała.
Zawroty głowy, bezsenność, obrzęk stóp wkrótce ustąpiły i jednocze-
śnie ukazała się lepsza cera i dobru, weseli nastrój.”

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

2001a

**„1835”
UBEZPIECZENIE NA ŻYCIĘ.
ROSYJSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ KAPITAŁÓW I DOCHODÓW**

założone w 1835 roku.

Najstarsze w Rosji i jedyne Rosyjskie Towarzystwo, zajmujące się wyłącznie i specjalnie ubez-
pieczeniem na życie.**Kapitały Towarzystwa w gotówce około 40,000,000 rubli.**

Szczegółowe informacje na każde żądanie wysyłają się pocztą bezpłatnie.

Główna Agentura znajduje się w Wilnie we własnym domu Towarzystwa, Prospekt S-to Jerski № 24.

Główny przedstawiciel

I. A. MENDELEW.

20-3-807a



VICHY CELESTINS
VICHY GRANDE GRILLE
VICHY HOPITAL

Choroby Nerek
Pęcherza
i Żółtaczka

Choroby Wątroby
i Przewodu
Żółciowego

Choroby
Kamieni Trawienia
Żółtaczka, Kiszki

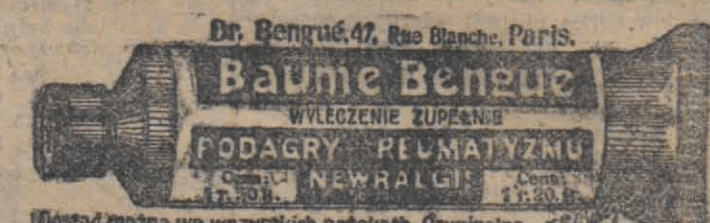
20-9-129a



**NAJLEPSZE DO MYCIA SĄ
MYDŁA**
Przetłuszczone hygieniczne,
odbielające skórę i chronią ją od wpływu temperatury
wzrostu Apteke W. Malinowskiego,
Rynek-Swiat 35, w Warszawie. 1214a

Prawdziwa Sodońska Mineralne Pastylki Fay'a
są stosowane już od 25 lat z doskonałymi wyniki-
mi przeciwko: **kaszlowi, chrypce i zaffe-
gmieniu.** Do nabycia we wszystkich apte-
kach i składach materiałów aptecznych.

10-6-397a



Dr. Baume Benque
WYŁECZENIE ZUPAŁNI
RODAGRY, REUMATYZMU
GŁÓWNEJ, NEURALGII

Wszystkie choroby w wszystkich aptekach. Oryginalne
opisane w książce wydanej z podaniem

1256a

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. Pu-
bliczność, że sprzedaję wyrobów mojej fabry-
ki płótna i bielizny stołowej posiada wyłącznie
DOM HANDLOWY
Br. A. i J. ALSZWANG.
Wszystkie towary, poczynając od dnia
dzisiejszego będą sprzedawane podług
cennika fabrycznego, wysyłanego bezpłat-
nie na żądanie.
Fabryka płótna i bielizny stołowej
Eustach. Semen. KRYMOW,
MOSKWA, dom Czyłowski.

3-3-857a

Obraz dla Rodzin i szkół polskich
KRÓLOWIE POLSCY
Wizerunki wszystkich królów rysunek **Jana Ma-
tejki**, kolorowane przez **M. Gerson-Dąbrowską.**
Rozmiar obrazu 74x100 cm.
Portrety są ułożone na tle emblematów narodowych i
herbów Polski, Litwy i Rusi, wykonane litograficznie w 18
kolorach, każdy portret na złotej tle.
Cena rb. 3, z przesyłką rb. 3 kop. 50.
Do nabycia w Administracji „Kurjera Litewskiego”.

Studnie
Artyzyskie, Brukińskie,
Abisyńskie
cementowa, nowe oraz przetrzy-
szone takowe, badania gruntów
pod nowobudującą się gmachy i
kościoły. Poszukiwanie gliny,
Roboty wchodzące w zakres wo-
dociągów. Świeranie pomp że-
laznych i naprawy starych, po
cenach jaknajprzystępniejszych
wykonawa
H. KALIŃSKI
Wilno, ul. Połocka Zwirwa Góra
№ 10. 1301a

Od zaraz K. K. na czas wy-
stępu stawy do wynaj-
ęcia elegancko meblowane 1-
4 pokoi z usług. Róg prospe-
ktu i Tatarskiej № 1 m. 13.
2366

Pedagog wychowawca, po-
dobnie jak katolik, przez
lat dwanaście wychowywał dzieci
obywateli ziemskich (specjalność
w prowadzeniu chłopów; słabo-
witych i nerwowych), poszukuje
posady na wsi. Listy: Mińsk g.
Pedagogowi, Okragły zaułek № 3.
6-6-238a

Poszukuje się studenta-
nazwiska do 3-
3-ga dzieci. Pożądana znajomość
języka niemieckiego. Poczta Żo-
rański gub. Kowidzkiej maj. Me-
dyngian, Ludwik Szuksta.
3-3-2358

Poszukuje posady gorze-
tykatora, posiadającego świadectwa,
zgadzającego się na wyjazd. Adres:
Żawalna 64, Szabuniewicz.
6-8-2361

Pensjonat dla przyjezd-
nych A. Boroń-
skiej. Kraków, Karmelicka 24.
12-0-243a

Specjalna pracownia ublo-
gowania, rękawic, rękawic, rękawic,
Księży Andrzeja Kwiatkowskie-
go, ul. Preobrażńska 1 m. 27.
3-2-2360

Sprzedam dom tanio, mu-
rowany, w centrum miasta, ulica
Przywilejska. Po oferty zgłaszać
się do A. Kowalskiego od 10-2 po
pół, w Wilnie, w Wilnie, w Wilnie,
Oszkardowskiej, w Wilnie, w Wilnie,
ul. Trocka d. № 8 m. 1.
16-11-2345

Z powodu mającego się odbyć remontu
naznaczona została **wyprzedaż**
wszystkich towarów z ustępstwem 25 — 30%
Skład zaopatrzony jest w bogaty wybór
wszelkich towarów optycznych i elektry-
cznych.
OLBRZYMI WYBÓR
APARATÓW FOTOGRAFICZNYCH I PRZYBORÓW
Inicjuję od 1810 roku
Optyk Rubin
WILNO,
Dominikańska 17.

Zasada naturalnego spadku
wyróżnia naszą patentowaną maszynę
do mieszania betonu ręcznie lub siłą
wodną i stawia ją w Rosji oraz zagranicą na
PIERWSZYM MIEJSZU.



K. F. AKEN, Wilno
ulica Niemiecka № 7,
Telefon № 90.

Najmniejszy wydatek siły, żadnej straty siły w por-
ównaniu z innymi systemami.
Świetne oceny rosyjskich i zagranicznych fabryk maszyn.
Najnowszy system podnośniki
dla **BUDOWLI, LOKOMOBILI I BLOKÓW PAROWYCH.**
KOMPLETNA DOSTAWA MASZYN BUDOWLANYCH.
Wysyłka katalogów i ofert bezpłatna.
Towarzystwo Budowy Maszyn dla celów Konstruktoryjnych
W. O. 3 Kujka № 2, St. PETERSBURG.
Adres telegraf.: Sztorcer-Petersburg. Tel. 295-81.

Wyroby srebrne w najpiękniejszych faso-
nach jako to: zastawy sto-
lowe, serwisy, naczynia i t. p. Wyroby kościelne. Przedmioty
plastyczne, w tym w wielkim wyborze.
Emalowanie — Złocenie i Srebrzenie. — Najwy-
godniej kupować i powierzać do roboty
Fabryce P. ŁATKOWSKIEGO w Warszawie.
Nowy-Swiat 43, — telefon 188-54. 24-13-46a

Występująca od 1860 roku
Fabryka śrubek, Zapraw i Przyborów podróżnych
poleca: Walizy, Kufry, Niesocery, Galanterię oki-
zaną, Albumy ozdobne
WARSZAWA
Marżańska 109.
WIELKI WYBÓR. — CENY NISKIE.
Na żądanie cenniki wysyłamy bezpłatnie.
10-9-477a

Potrząsające do nawozów sztucznych
„Nowa Westfalja”
o ruchu łańcuchowym,
rozwiązały stanowczo kwestję racjonalnego stosowa-
nia nawozów sztucznych, polegającą na równo-
miernem ich rozdzielaniu.
WYŁĄCZNE PRZEDSTAWICIELSTWO
Tow. Akc. 10-2-855a
Tadeusz Kowalski i A. Trylski
Wilno, prospekt S-to Jerzego № 32.

„KONSTRUKTOR”
Biuro Techniczno-Budowlane
Wilno, ulica S-to Jerska № 20. Telefon № 570.
Wodociągi, kanalizacja, instalacje elektryczne,
Telefony, piorochroby, ogrodzenia z siatki jednolitej,
Schroniska, balkony, okna do drzwi, okien i pieców,
Maszyny do wyrobu cegieł, dachówek i rur
18-5-887a

Z piasku i cementu.
Piłki terrakotowe i glazurowane fabry. Akc. Tow. Dzielwiski i Lange.
Motory do ropy naftowej, fabryki „PERKUN”,
Tektury dachowe i farby smolewcowe dla malowania drewna, tek-
tury i blachy, o 50% tańsze od olejnych, fabry. S. Gojżewskiego.

Filtry pokojowe do wody Mallie
systemu Pasteura, po 7 r. 50 k., 10 r. 50 k. i drożej za sztukę.
Skład artykułów wodociągowych, technicznych i elektro-technicznych.

Fabryka Kawy Palonej
Henryka Amsterdama
otworzyła z dniem 1-ym lipca 1909 r. 2-1-876a
ODDZIAŁ W MIŃSKU
ul. Zacharzewska, obok Grand Hotelu Garni.

Poleca **odświeżenie świeżo paloną** i wyborną w smaku ka-
wę, cykorję, jak również wszelkie pożywny gatunki kawy, **ory-
ginalne holenderskie kakao** w puszkach i na wagę. **Ory-
ginalne szwajcarskie firmy SUCHARDA i LINDTA.**
Osobny oddział herbaty najlepszych firm, cukier własnego rąbania
i mączka. Sprzedaż detaliczna po cenach hurtowych.

P. DOWBOR w Wilnie, ulica Wielka
№ 25, (d. Głazera).
**Trumny i wiązki z własných fa-
bryk**
(dębowa od 25 rub. metalowa od 30 rub.) **DAMSKIE**
STROJE ZALOBNE. Firma podejmuje się całkowitego
urządzenia pogrzebów według wszelkich obrządków
chrześcijańskich. Ceny niższe, niż we wszystkich
mniejszych tego rodzaju przedsiębiorstwach. Stara i posiadająca
zaufanie klienteli firma P. Dowbor, pozostająca od założenia
pod osobistym kierownictwem właścicieli, nigdy w obce ręce
nie przeobraziła i siema nie wspólnie z sąsiadującą obok ży-
dowską firmą „Immortel”. 170a

STOWARZYSZENIE ROLNICZE W KOWNIE
poleca nawozy sztuczne:
Superfosfat polski i zagraniczny,
Tomasówkę rosyjską i zagraniczną.
Kainit i sól potasową.
Makę kostną
po cenach hurtowych z gwarancją za dobroć
towaru.

Tow. fabryki tabaczej S. GABAJ
W MOSKWI.
Staly wybór świeżego tureckiego tytoniu, papierosów w no-
wofabrycznym składzie tabacznym
S-to Jerski prospekt № 10, naprzeciwko Banku Północnego.
15-3-870a

FABRYKA POWOZÓW
Braci Staroniewiczów w Mińsku
przyjmuje wszelkiego rodzaju obsta-
lunki i naprawy. Ceny umiarkowane.
Na składzie jest wielki wybór gotowych powozów wszelk. typów.
Skład: Podgórny zaułek, dom własny.
Kantor: ul. Zacharzewska, dom Braci Rakowskich.

E. POPLAWSKI
Grodno, ul. Bankowa
**SKŁAD MASZYN I NARZĘDZI ROLNI-
CZYCH, NASION I NAWOZÓW SZTUCZ-
NYCH**

POLECA:
KOSIARKI, GRABIE KONNE STALOWE I
DREWNIANE, KOSIARKO-ŻNIWIARKI, ŻNI-
WIARKI, WIĄZAŁKI I SZPAGAT
oraz uprasza o możliwie wczesne nadsyłanie ja-
skawych zleceń na
NAWOZY SZTUCZNE.

62-4-632a